

اداره مرکزی :

آق قردده ، استانبول جاده سنده آق قردده
معارف امینلکی یانده کی دائرة

استانبول بوروسى :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نوروده
دائرة مخصوصه

حیات

هیا نه دایم هیا نه ... دایم دایم هیا نه قاتالم ...
- عی -

نفسی هر برده ۱۰ غرورده

سنه کی پوسته ایلده ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)

ایوه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آق قردده هرلیدر .

صافی : ۴۱

آق قردده ، ۸ ایلول ، ۱۹۲۷

۲ نجی جلد

مصاحبه :

ملی استحصال و معارف

کلاسیک اقتصاد کتابلری طبیعت ، انسان سعی ، سرمایه اولمق اوزره اوچ استحصال عاملی صایارلر . ملی استحصالی آرتیرمق ایچون چاره لر آرامنی وظیفه سی جمله سندن کورهن بر حکومت ایچون بو اوچ عامل مواجهه سنده اتخاذ ایدیلر چک تدبیرلر واردر . بو تدبیرلر بالخاصه طبیعتدن استفاده نی اعظمی درجه یه کتیرمک ، انسان سعینک استحصال قدرتی آرتیرمق مسئله سی اطرافنده دوزر . بوغایه نی استحصال ایچون لازم کلن شرائط ایچنده نقلیات و شمندوفرلر مسئله سی سرمایه نك توزعی نه قادار اهمیتلی ایسه مستحصلک قوتی آرتیراجق بیلکی بی تأمین ایله مک ده اوقادار مهمدر . اونک ایچون ملی اقتصاد سیاستی ، ملی استحصالی آرتیرمق مسئله سی عینی زمانده بر معارف ایشیدر . اگر تورکیه ده کی «طبیعت» ی علمی بر صورتده بیلیم یورسه کز ، اگر مستحصل انسانلره سعی قوتی آرتیراجق بیلکی و تربیه ویرمه یورسه کز چوق زمان بیک برفدا کارقله پایلان نقلیه واسطه لری استحصال اوزرنده چوق آژئره ویریر . بونک بر چوق مثالی واردر . اسکیشهر - آق قردده خطی چوق اسکیدنبری موجوددر . فقط بو خط کذرکاهنده کی کوی حیاتی هیچ دیکشدرمه مشدر . بروسه ولایتی استحصالاتی سوق ایدر چک یولدن بوسبتون محروم عدا ایدیلر مز . فقط کیم دییه بیلیر که بو ولایتک

طبیعی ثروتندن تماماً استفاده اولونمشدر؟ واقعا بونده لوزان معاهده سیله قورتولدیغمز اقتصادی قایتولاسیونلرک تأثیری واردر . انجق مملکتک اقتصادی سویه سنک بو حالده قالماسنده هیچ شبهه ایدیلر مز که عرفان سزلق مهم عامل اولمشدر ، حالاً ده مهم بر عاملدر .

اونک ایچیندر که ملی استحصالی آرتیرمق مسئله سنک برجهه سی ده دولتک معارف وظیفه سنه دایانیر : مملکت طوپراغنک علمی تدقیق ، هر وطندا شه استحصال قدرتی آرتیراجق اصغری بیلکی وقابلیتک ویریلر سی ، بر معارف ایشیدر . چوق زمان بو الک بسیط حقیقت ، اقتصاد ایشیلر اوغراشان دائره لری علاقه دار بیلر ایتمه مشدر . آری آری مقصدلرله کتیریلن ایکی اجنبی متخصصی بو علاقه سزلقندن دویدقلری حیرتی بکا آچیقندن آچیغه سویله مشدردر : معارف وکالتنک مسلکی مکتبلر ایچون کتیردیکی بلجیقالی موسیو (بوز) برکون مکتبلریمزک بالخاصه معلم مکتبلرینک پروغرامندن بحث ایلرکن اقتصادی جهه نك چوق ضعیف بولوندیغنی سویله دی . یوزده سکسانی زراعتی اولان بر مملکتک معلم مکتبلرنده «زراعت» درس لرینک بو قادار بسیط طرزده تدریسی قارشیسنده حیرت ایتدی ، معلم مکتبلرنده علی الاطلاق اقتصادی معلوماتک چوق نقصان اولدیغنی سویله دی . بو معلوماتی

داها ای ویرم بیلیمک ایچون معلم بولامیوروز دیدم . مملکت اقتصادیاتیلر اوغراشان دائره لر ناصیل اولویورده کندی اللرنده کی مسلکی مکتبلرده سنک ایچون معلم یتیشدیرمک تدبیری اتخاذ ایلر میورلر! دییه صوردی . زراعت وکالتی پروسیا تدریسات زراعه مدیرنی متخصص اولارق دعت ایتشدی . بو ذات ده الک چوق عمومی مکتبلرک پروغرامیلر علاقه دار اولمش و معلم مکتبلرنده زراعت تدریساتی ایشنی الک اهمیتلی بر مسئله اولارق کورمشدر .

ملی اقتصادک انکشافی حقنده تدبیرلر آلیرکن اونک الک مهم شرطی اولان معارف ایشنده ده سریع خطوه لر آتمق مجبوریتنده اولدیغمز ی هیچ اونو تمامق ایجاب ایدر . ای بر معارف سیاستی سایه سنده در که وطندا شه سعینک قوتی آرتیراجق بیلکی و تربیه نعم ایدر بیلیر ؛ علمه قیمت ویرمک و اوندن استفاده نی بیلیمک سایه سنده در که تورکیه نك طبیعی ثروتی واستحصاله مؤثر اجتماعی شرائطی تدقیق اولونا بیلیر . معلم کوندرمدیککز ، محاط اولدینی طبیعی قوتلردن استفاده بیلکی سنی ویرمدیککز برکویده استحصالی آرتیرمق ، اورایه انسانی حیاتی صوقق غیرممکندر . کذلک تورکیه نك طبیعتی ، ژء اولوژیک وضعیتی تدقیق اولونما دقچه ، مملکت جغرافیای

شبه نقد رة كوره انگليز لر

«حيات» ك پكن نسخه لرنده آلمان متفكرى شبه نغله رك ائرندين بحث واونك دولت و سياست آدمى ناصل تصور ايله ديكنى خلاصه تصوير ايله مشدك . بومقاله مزده ايسه شبه نغله رك انگليزلى ناصل كوردى كنى قارلره بيله بره جكز .

انگليز «دولتچيلكدن Etatism» يعنى دولتك فردلرك خصوصى حياتنه مداخله سندن نفرت ايدر . بونى شبه نغله رك شو صورتله ايضاح ايدىور : ديكر قوملر مى انسجام و وحدتى تأمين ايجون فردى حياتلرك فوقنده ، اولره ناظر وحاكم اولان برعلوى مبداء ، بر معشرى وجدان و روح تصور ايدرلر . دولتك فردلرك حياتنه بوتون مداخله لرى بومعشرى وارلق نامنه وقوعبولور ومشروعيت اكتساب ايدر . حالبوكه انگليز قومى ، وحدت و انسجامى تأمين ايجون بويله بر مبداء محتاج دكلدر . جوغرافيا بو وظيفه نى مكملاً كورور . ايمپراطورلى تاريخنك اطرافنده دوران ايله ديكى جاذبه مركزى تحديد ايدن دكزدر . انگلتره نك برآدا اولاسى ، آنارشى حالنده كى كتله نك متاسق بر هيئته انقلابى تأمين ايدر . بوتون انگليزلر وطنلى اولان آدا محبتنده برله شيرلر ، اولرك ضرب مى اولان : right or wrong my country (حقلى ويا حقسر اولسه ده ينه وطنمدر) سوزى انگليز وطنپرورلكنده حق ، عقل ، روح كى شيرلر آراماق لازم كلدى كنى بر كره داها اثبات ايلر . انگليزلرك نظرنده آدالرى آدالقدن جيقاراجق هر تشبث بر خيانت وطنه در : مانش دكزى آلتنده تونل يامقدن بحث ايدنلره بو نظرله باقيلر .

انگليز جماعتك وصف ميمزى اولان مبداء عبنى زمانده انگليز فردچيلكك تمايللرى ده كوسترير : انگليزلر هر فردى ، خصوصى حيات دائره سنى جمعيت ايجنده بر «آدا» كى انزوا حالنده تصور ايدرلر . ديمك كه انگلتره «آدا» انموذجى كرك هيئت مجموعه ده ، كرك اقسامده ، هر طرفده كورولور . دكيش ساده جه تشبثلدر .

داروينك «حيات قاوغاسى» فكرى نام معناسيله انگليز فكريدر . انگليزلرده فردلرك فعاليتته خاص اولان اسلوب ومشاورده بونكله مناسبتداردر . قوتلى اولقى ، سپورجى اولقى ، عضله لرندين وبومروغندن استفاده ايتك . ايشته مفكوره ! «فوق البشر» اوصافنى حائر اولان كيمسه اك قوتلى بومروغى ساووران بوقسجيدر . اوكا انگليز ناصل پرستش ايتمه سون ؟

باره ، بوكون قوتك اك مكممل تمايلدر . او حالده انگليز نظرنده ثروت ، بوتون ساحه لرده ، شخصى قيمتك اك اعلا معيارنى تشكيل ايدر . انگليز ليراسى بورسه ده چيقدى ، باش وكيل كوكلره جيقاربيلر ، دوشدى يرك دينه باطربيلر . انگليزلره كوره بر ثروت قازانق ، وطنداشلىرىك حرمتنه حق قازانق ، ثروتى غائب ايتك وطنداشلىرىك حقارتنه حق قازانقدردر . انگليز يالكز بر ذلت طانير : فقيرلك . انگليز دينى بونقطه نظرى خريستيانلغك بوتون قوتيله تأييد ايلر . آتقليقان جماعتى عمومى دستورلى ، مناقشه واختلافلى موجب عقیده لر اوزرنده اصرار ايله من . عهد عتيق ، انجيل هر فردك خصوصى فائزيسنه كوره سربسته تفسير اولونا بيلير . مقدس كتابلرك متلرى بوسايه ده هر وضعيت اخلاقيه نى ، هر قرارى حق كوستره جك بر شهادات منبى تشكيل ايدر .

business are business, time is money يعنى : وقت نقددر ، منفعت ايشى منفعت ايشيدر ، اوكا باشقه ملاحظه قارىشدير يلاماز دستورلى انگليزلرك معيشت رهبريدر . بوتون هفته انگليز باره طولامقله ، قازانقله مشغولدر . جمعه ايرتسى آقشامى حفظ الصبحيه موافق حركت ايديله رك بواشتغالانه نهايت ويريلير ، حتى بر پارچه حق سفاقت بيله ياپيلير . بو سايه ده هفته نك آلتى كونده معنده نه چاليشق ايجون لازم اولان نيكييتلك قوتى آتريش اولور . بازار كونه كلنجه آغير ، جدى برطور طاقنق لازمدر . انگليز هفته ايجنده منادى بر رقابته قومشوسنك ثروتى محو ايله مكدن چكينمز ، فقط بازار كوتى كلبسا عبادتلىرى اهل ايديله رك قومشوسنك انفعال و سوء نظرى جلب ايتكدن چكينير . بازار كوتى كورولتو ، نشته بو قدر : آليش وبريش اوغوللىرى برينه بر هزار سكوتى قائم اولمايدر . عنعنه نك ايجابى بودر !

عنننه ، انگليزلرك حاميسى اولان بر پريرد ، اونك ايلكلرى حسابيه كلز . بو پرينك سحرلى عصاسيله حريص و دويق بيلمه ين بازرگان محترم بر ديندار ، قابا بر بوقسجى ويا ظريف بر جنتلمن حالته انقلاب ايلر ، انگليزلرك اسكى قيليقلره اهميت و برمه لى سبيسز دكلدر . لوندره شهرامى اولان لورد ، ياخود عوام قاماراسى رئيسى اسكى زمان قيافته بورونورلر ، به روقه طاشيرلر ، بوده سبيسز دكلدر : بو حالى كورن بر بابانجى بو آدملرك دنيا پياسه سنك عصرى فائخرلى اولديغنى عقلنه كتيره من . بازرگانلر بوكهنه ومصرفلى آقنورلكدن خوشلانيرلر ، چونكه بوسايه ده بورسه ده وتجارخانه لرده اوينانقده اولان درامك حياسزلىنى كوزلردن بر پارچا كيزله نير . لكن بو قارناوال قيافتلرى ده مقصدى تأمينه كافى دكلدر : بانكرلرك خريستيانلى ، رياكارلى برعمده حاله قومق ايشته ديكندن ، عرف وآداب ساحه سنده مشهور اولان انگليز اعتنا كارلغنى ميدانه كتيرمشدر .

بو رياكارلى سياسته داغما كندى كوسترر . انگليز ايمپرياليزمى حربه محتاج ايسه بكار : حربى آوروپا ملتلى آراسنده باطلانير ، اولر برلربى ياقارلر ، بيقارلر ، اولدورورلر ، نهايت ، مناسب زمانده بويوك برىتانيا مداخله ايديله رك ظفر محصوللربى كندى جينه دولدورور . اساساً بو ظفرده اونك ايجون ممكن مرتبه آز بارا و قان سايه سنده تأمين ايدلشدر . انگليز ديپلوماتلرى نابوليونه قارشى آوروپايى ، آوروپايه قارشى نابوليونى بويله جه اويناشلردر . قرالر ، ايمپراطورلر ، ديقتاتورلر ، روسيا استقلال حربلى قهرمانلى بررقوله ايديلر ، انگلتره ، كندى منفعتنه كوره اولرك ايبنى چكيور ويا صالويريوردى . ١٩١٤ ده ، حرب عمومى باشلادينى وقت عبنى حال اولدى . انگلتره دنيا پياسه سنده آلمانىك رقابتى دولاييسيله تهلكه آلتنده ايدى . حرب اولاسنى ايشته يوردى ، املنده موفق اولدى . فقط درحال حربه قارشى جغنى ، مجبورى عسكرلك مكلفيتى وضع ايدله جكنى ، معظم ايمپراطورلغنده عسكرلر طولايوب جبهه يه كوندره جكنى طن ايدنلر انگلتره نى طانيمان صافدلر ايديلر . اك تخريبكار ، اك تهلكى ، اك اضطرابلى محاربه لر اولان ايلك مصادمه لرده حاضر بولونقى وظيفه سنى انگلتره متفكرينه ترك ايله دى ، محاربه يه صورنا اشتراك ايتدى ، اوافق بر اوردوى فرانسه يه كوندردى ، او اردونك قوماندانك حركاتنده مستقل اولاسى ده فرانسز قوماندانلى ايجون بر مشكلات منبى تشكيل ايتدى . صوكرا ، آوروپا قطعه سنده صوكى كله ين بر جدال دوام ايلركن ، مخاصمرك منابى وقوتلىر بويوزدن بيرانيير و توكه نيركن انگليزلر ياواش سلاحلنديلر ، او آته قدر وقوعبولان تجربه لردن استفاده ايديله رك اردو تجهيزاتى اصلاح ايله ديلر . نهايت وهرساي معاهده سى آتنده قوتدن دوشن بوتون مخاصمه قارشى انگليزلر زنده ، توانا ، سپورجى اوصافنى مكملاً حائر بر ملت اولارق چيقديلر ، آرزولرينه كوره صلح معاهده نامه سنى تنظيم ايتديرديلر ، آلمانىك مستملكه لربى ، بوتون متفكرينك آلتونلربى جيلرينه اينديرديلر .

انگليزلر ، كندى قوتلربى اولچمك ايجون مكممل بر معياره مالكدردلر . هانكى فرقه دن اولورسه اولسون ، بوتون انگليز ناظرلى ، دومنى قوللانيركن اوكا باقارلر ، بوده انگليز ليراسنك بورسه ده قيايتدر . انگليز نظرنده اك بوكك مكافات ، حياتك هدفى ، حقيقى اولچوسى ، شرف و حشيتى پاره در . بوتون مسئله زنكيتلك ويا فقيرلك فرقنده در . حریت ديمك زنكيتلك ديمكدر ، برانسان ديمك بر عدد ديمكدر . ايشته شبه نغله رك انگليزلى بويله كورويور . شونى ده علاوه ايدلم : شبه نغله رك تاريخ فلسفه سنه كوره آرتق انگليزله بوى اولچوشه جك اولان يكانه انموذج «دولتجى» روسيايدر . بوكون يارين بوچارپيشمه وقوعه كله جكدر . آلمان متفكر ، مملكتك كنجلربى بوكا حاضرلانغه دعوت ايدىيور .

محمد عزت